

Vision Rikstolk, avd. 276

Verksamhetsberättelse för mandatperioden 2013-04-21 -- 2014-03-29

Styrelsen, som har bestått av Chris Kosanovic, Georgina Starck, Anders Paulsson Rosette Aronsson, Tesfai Alemseghed, Radmila Andric och Håkan Lösnitz, har träffats vid flera tillfällen, där det senaste var dagen för årsmötet och även för verksamhetsårets sista styrelsemöte, den 29 mars 2014.

På möten har vi planerat verksamheten framöver och tagit upp medlemmarnas problem med arbetsmiljön, arvodesfrågor, förmedlingarnas agerande och samhällets oförstående inställning till tolkarnas yrkessituation.

Kammarkollegiet och det nya ramavtalet för statens myndigheter och verk samt dess implementering på marknaden var årets rysare. Vilka myndigheter skulle följa ramavtalet, och vilka skulle hitta på egna versioner, med upphandlingar på egen hand. De vinnande anbuderna har lämnats in av privata förmedlingar. Ingen av de stora privata förmedlingarna har avtal med Vision Rikstolk. I Stockholm finns Linguacom, som är medlem i Tolkserverrådet. Förmedlingen är en av dem som har placerat sig på leverantörslistan enligt ramavtalet. Det bör påpekas att deras avtal med Vision Rikstolk reglerar lokala arvoden i Stockholm, och att i övriga landet gäller arvoden enligt ramavtalet. Självklart skall även i Stockholm gälla att tolkning som avropats av myndighet med ramavtal arvoderas enligt ramavtalet.

Vi har tyvärr fått bekräftat att det i förfrågningsunderlaget rörande myndigheter kat. B inte blev inskrivet att hela arvodet skall tillfalla tolken, som fallet är med myndigheter kat. A. Vi vill därmed uppmana medlemmarna att granska sina utbetalningar och rapportera till styrelsen när en tolkförmedling inte följer avbokningsgränsen på 48 timmar eller betalar ut arvode som är lägre än Dv-taxans tabell 2 (polistaxa). Ansvariga på Kammarkollegiet har sagt att de kommer att följa utvecklingen med intresse, för att vid nästa upphandling ha med sig i bedömningen hur och vilka förmedlingar som drog in extra förtjänster genom att missgynna tolkarna.

På övriga avtalsfronter är det turbulent. Vi jobbar för fullt med att försöka övertyga lokala förmedlingar att de måste lägga sig på samma nivå som Domstolsverkets tolktaxa. Det blir allt besvärligare att balansera sin kalender när man tar uppdrag från allt fler förmedlingar och ska samtidigt hålla reda på allas arvoden. När det blir skillnad på drygt hundra kronor i timmen är man berättigad att avböja ett lokalt förmedlat uppdrag till förmån för ett som arvoderas enligt Dv-taxan. Många av de kommunalt ägda och landstingsägda tolkförmedlingarna straffar våra medlemmar för illojalitet och sena avbokningar istället för att se till att det finns incitament för tolkarna att utföra uppdrag från förmedlingar i landstingets eller kommunens regi. Våra krav möter ett hårt motstånd hos dessa förmedlingar. Vi måste vara medvetna om att de ändå ägs av dem som till slut skall betala tolkarnas arvoden.

Västra Götalandsregionen har kört igång sin verksamhet Tolkförmedling Väst med buller och bång. Hela året har det öst in klagomål från oförberedda tolkar, som var vana vid Göteborgs tolkcentralers agerande och upptagningsområde, och som inte hade fattat att den tiden var förbi. Stort missnöje har det varit även med tilldelning av tolkuppsdrag, rutiner vid tillsättning och tillgänglighetsanmälan. Ett så stort företag har inte satsat pengar på ett dataprogram för tillgänglighetsanmälan, som skulle göra livet enklare för både tolk och förmedlare. Istället så leder förhållandena till förtret och muttrande om tolken vill slippa en tolkning som bokats in på honom/henne. Auktoriserade tolkar är ofta efterfrågade av de statliga myndigheterna, och därmed av de privata bolagen. Konflikterna kring uppdragen, av vem och hur de skall besättas, har lett till att auktoriserade tolkar har bildat ekonomiska föreningar och erbjuder sina tjänster direkt till tolkanvändare.

Även i andra regioner växer missnöjet med förmedlingsverksamheten och hur uppdragen arvoderas och fördelas. Tolkarna försöker starta ännu fler lokala föreningar, istället för att hjälpas åt att rekrytera samtliga i regionen till facket, så att vi kan fajten centralt.

Också i Småland har vi fått ett bakslag. Från att ha haft polistaxa hos både kommun och lansting gick Växjö kommun ut med ny upphandling, då de var missnöjda med tillsättningen och ville ha bättre kvalitet. Man antog Språkservice som leverantör, och det resulterade i att arvoden sänktes med dryga 50 kronor rakt av. Hur de har tänkt sig höja kvalitén på tolkningen är för mig en gåta.

I Jönköping går kommunen och lanstinget hand i hand och hjälps åt med att hålla låga ersättningar samt dåliga villkor genom att inte vilja släppa på oskicket med platsbokning per halvtimme utan kompensation för den korta tiden. En ökning av arvudet har skett vid senaste avtalsskrivning, men det ligger fortfarande en bit ifrån rikstaxan.

Gävleborgs tolkservice har ett avtal med bra villkor, som ligger väl i paritet med Domstolsverkets tolktaxa. Men upphandlarna på Inköp Gävleborg är inte medvetna om att det är lätt att bli av med kvalitét och effektiva tillsättningar. De har gjort en upphandling som slår hårt mot vårt samverkansavtal med Gävleborgs tolkservice.

Det stora samtalsämnet i slutet på 2013 och början på 2014 har varit den tunga förlusten när Högsta förvaltningsdomstolen gick på Skatteverkets linje och dömde att varje arbetsplats som en tolk beträder för att utföra ett uppdrag är att jämställa med tolkens tjänsteställe. Konsekvensen av detta blir att all ersättning som tolken får utbetalt som kompensation för utgifter för resor mellan olika tjänsteställen beskattas som löneförmån. Parkeringsavgifter, tåg- och bussbiljetter samt den skattefria kilometerersättningen ska i fortsättningen beläggas med arbetsgivaravgift vid fakturering till tolkanvändare och reduceras med avdrag för preliminär skatt vid utbetalning till tolk. Det jag tycker är märkligast är, att nämndemännen i en domstol, som sitter flera dagar i sträck på samma arbetsplats och i regel tjänstgör vid bara en domstol, har sin arbetsplats i hemmet, precis som tolkarna hade innan. Hur tänker man? Detta övergår mitt förstånd. Nu får vi leta efter ett fall att driva genom rättshierarkin, där tolken har en hel del telefontolkningar, som den utför i hemmet, vid sidan av några uppdrag i veckan ute på fältet. Rättens bedömning i det fallet borde vara att det är hemmet som är tolkens tjänsteställe. Det är enda sättet att få någon rättvisa i fråga om tolkarnas ersättning för resor i jobbet.

Arbetsförmedlingens upphandling innehöll ett avsnitt om ersättning för tolkens återresa efter uppdraget. Man utgick helt enkelt från att tolken har mer än ett uppdrag under dagen, och ville att tolkförmedlingen skall debitera Arbetsförmedlingen för endast enkelresa. Skulle det inte finnas annat uppdrag, eller om det handlade om uppdrag som omfattar hela dagen, skulle tolkförmedlaren informera beställaren att reseersättning måste debiteras för resa tur och retur, sedan var saken ur världen. Tolkförmedlingarna å sin sida ville göra det enkelt för sig och Arbetsförmedlingen. De gick ut och förklarade att AF inte betalar för återresan efter uppdraget. Det togs självklart emot med bestörtning när tolkförmedlingarna, sin vana trogna, började skicka tolkarna på långa resor härs och tvärs över landet. Vi härsknade till och började rota i saken. Styrelseledamoten Håkan Lösnitz lyckades få kontakt med upphandlingsansvarig på AF och verifierade fakta. Klart resan i båda riktningarna ska betalas om det är befogat. Även med hans förklaring i svart på vitt var det svårt att få tolkförmedlingarna att ändra sin policy. Tolkar har fortfarande diskussioner med ekonomiavdelningen på sin förmedling kring den ersättning dem har rätt till.

För närvarande pågår planering för och diskussioner om att Vision Rikstolk i större omfattning än idag skall vara den självklara organisationen för alla tolkar. De teckenspråktolkar, vuxendövtolkar och dövtolkar som är medlemmar i Vision, men inte längre omfattas av ett kollektivavtal, kommer bilda sektion under Vision Rikstolk, avd. 276. Min personliga uppfattning är att vi kan vara ett mycket bra stöd för varandra. Teckentolkarna kan ha nytta av våra erfarenheter som frilansare, och vi kan få draghjälp av ett större antal medlemmar, samtidigt som man kan med större tyngd ta upp diskussioner kring vår yrkesstatus. Det är nödvändigt att skapa och upprätthålla starka incitament för att trygga återrekrytering till ett yrke som behövs för att ge den samhällsservice vi säger oss stå för i Sverige. Försvinner välfärden i ett yrke så försvinner yrket.

Det låga fackliga engagemanget är fortfarande ett problem. Hade tolkarna gått ihop mangrant över hela landet så hade vi varit en av de starkaste fackföreningarna. Eftersom tolkarna har en så speciell arbetssituation, med låg återrekrytering och dåligt utbyggd utbildning till yrket, skulle enighet lätt göra att vi kunde styra marknaden. Nu står vi splittrade och försöker framförhandla varje enskild krona, och får vara glada över varje förmån. Vi måste fortsätta med att övertyga våra kollegor ute i landet om hur viktig sammanhållningen är, och oförtröttligt arbeta med att få dem att ansluta sig och på så sätt få en stark representation för våra frågor.

Vi är inne i vårt 15:e verksamhetsår, och vi märker att vi har blivit en part på tolkarbetsmarknaden. Våra kunskaper och erfarenheter respekteras och efterfrågas. Ett råd som de dock sällan lyssnar på är att stoppa etableringen av telefontolkningar. Det är ett område där vi måste sätta ner foten ordentligt. Så länge vi tillåter rådande prisskillnader mellan plats- och telefontolkning kommer det vara svårt att bromsa ökningen av telefontolkningarna samt försämringen av tolkarnas välfärd.

Stockholmsregionen är med rådande konkurrens och inget socialt ansvar vid upphandlingarna speciellt utsatt. Bland de sämst betalda i landet och dessutom utan ersättning för restid och spilltid. Man skyller på god försörjning med kollektivtrafik och låter tolkarna lägga ned 2-3 gratistimmar per dag på sina tjänsteresor. Om man ser till övrig löneutveckling så borde arvoden i Stockholm vara de högsta, inte bland de lägsta i landet. Eftersom Stockholm är det toltätaste området borde tolkarna där ha det starkaste vapnet för bättre arbetsvillkor. Gå ihop och skapa förändring, kollegor, ni blir utnyttjade! Nu har både Göteborg och Malmö gått in för att bilda sektion under Vision Rikstolk för att arbeta särskilt med lokala frågor. Varför inte Stockholm?

Jag känner att jag måste upprepa ett inlägg från förra årsberättelsen. Här kommer det:

Det är sorgligt att se hur förmedlingarnas krig om avtal och marknadsandelar ständigt sänker tolkarnas välfärd. Vi har otaliga gånger sagt att arvoden som ligger mer än 10 % under Dv-taxans tabell 2 (polistaxan) inte är acceptabla. Tolkens arvode ska räcka till semesterlön (12%), avsättningar till tjänstepension (10%), utlägg för arbetsmaterial (10%) samt avsättning för spilltid som inte kan bokas på uppdragets förläggning (15%). Räkna av dessa summor från ert arvode och se sen för vilket pris ni egentligen säljer er. Ett arvode på 200 kr blir efter skatt och nämnda avdrag hela 81 kronor per timma i fickan.

Dessutom måste man börja utgå ifrån att alla resor egentligen företas under normal arbetstid, dvs mellan 06.00 och 18.00. Vi tolkar reser i princip aldrig till ett uppdrag där vi jobbar 8 timmar och sedan reser hem. Våra resor sker på tid som skulle ha varit ordinarie arbetstid om vi varit anställda. Vi måste kämpa för att få ett erkännande att vårt jobb innebär resor *i* arbetet, inte resor *till* arbetet.

Hur hårt vi än jobbar för förändring är det svårt att nå snabba resultat när det finns så många osolidariska kollegor där ute. Trots att vi vet att vi jobbar för varenda seriös tolk så kan vi inte visa upp mer än drygt 250 medlemmar på medlemslistan. Vi måste bli bättre på att värva kollegor, samt bättre på att uppdatera våra uppgifter i medlemsregistret. Det är bara drygt 55% av medlemmarna som har anmält aktuell e-postadress. Då vi inte är en rik avdelning försöker vi skicka information främst via e-post. Uppdaterar ni inte - nås ni inte.

Gå gärna ut på www.vision.se/rikstolk där ni kan ta del av information. Dela gärna länken till dem som inte är medlemmar för att öka intresset för vår kamp för bättre villkor.

Vi saknar en del samverkansavtal och känner att en del tolkförmedlingar har föråldrade avtal eller för låga arvoden. Maila oss gärna på rikstolk@telia.com och tala om hur det står till i era områden. Ni är en viktig länk och viktig källa till information, som kan leda till förändring.

I medlemmarnas tjänst

Radmila Andric, Rosette Aronsson, Anders Paulsson, Tesfai Alemseghed, Håkan Lösnitz, Georgina Starck, och undertecknad tackar för allt nuvarande och framtida stöd från Er.

Vision Rikstolks ordförande
Chris Kosanovic